

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΣΤΗΝ ΕΚΦΡΑΣΗ - ΕΚΘΕΣΗ**10**

Ον\ μο :.....

**Α΄ Λυκείου
18 \ 01 \ 2015****Κείμενο : Σχέσεις γονέων – εφήβων**

Μελετώντας κανείς τις σχέσεις των εφήβων και των γονέων μέσα από το πρίσμα της επικράτησης ενός γενικότερου πνεύματος ελευθερίας αντιλαμβάνεται ότι ο διάλογος αποτελεί ένα από τα βασικά χαρακτηριστικά της ομαλής λειτουργίας της οικογένειας . Όταν οι γονείς συζητούν με τους εφήβους για όλα σχεδόν τα θέματα που τους απασχολούν και όταν οι τυχόν διαφοροποιήσεις ή και εντάσεις στις σχέσεις μεταξύ των μελών της οικογένειας επιλύονται με τον εποικοδομητικό διάλογο , τότε οι έφηβοι δομούν με μεγαλύτερη ευκολία και με αυτοπεποίθηση την ταυτότητά τους .

Κατ' αρχάς, ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει η διερεύνηση του ρόλου της μητέρας στην ανάπτυξη της προσωπικότητας του παιδιού . Η μητέρα αποτελεί για το παιδί , ιδίως στην εφηβική του ηλικία , το κύριο πρόσωπο αναφοράς , τη δεσπόζουσα μορφή με την οποία ο έφηβος αναπτύσσει έντονη αμφίδρομη σχέση , σχέση αλληλεπίδρασης και αλληλοσυμπλήρωσης . Η σχέση του παιδιού με τη μητέρα είναι περισσότερο συνδεδεμένη με τη φυσική και ψυχική υγεία του παιδιού για λόγους μερικώς βιολογικούς , αλλά κυρίως κοινωνικούς , καθώς η μητέρα είναι βασικός φορέας κοινωνικοποίησης .

Αντίθετα , ο ρόλος του πατέρα είναι κοινωνικά περιορισμένος . Ασφαλώς , η διαφορετική , και συνήθως μικρότερη χρονικά , εμπλοκή του πατέρα με το παιδί δεν σημαίνει ότι ο ρόλος του είναι λιγότερο σημαντικός . Ο πατέρας κατέχει σημαντική θέση στην εξελικτική πορεία του παιδιού . Η συνεισφορά του είναι πολύτιμη για τη διαμόρφωση της προσωπικότητας και της κοινωνικοποίησης του παιδιού . Επιπλέον , ο ρόλος του πατέρα αναδεικνύεται ιδιαίτερα καθοριστικός κατά την περίοδο της εφηβείας , τόσο για την έφηβη κόρη , στο υποσυνείδητο της οποίας καταγράφεται ως πρότυπο που θα καθορίσει τις μελλοντικές επιλογές ως προς τον σύντροφό της , όσο και για τον γιο , ως ανδρικό πρότυπο προς μίμηση .

Φυσικά , όταν και οι δυο γονείς είναι παρόντες , διαθέτουν σχεδόν ίσο χρόνο να συζητήσουν , να ελέγξουν και να εκθέσουν τις απόψεις τους σε θέματα κυρίως επαγγελματικού προσανατολισμού . Ωστόσο , οι μητέρες

είναι πιο πρόθυμες να επεκταθούν και να συζητήσουν με τους εφήβους και πιο προσωπικά τους θέματα , όπως η επιλογή φίλων ή η διασκέδασή τους . Οι έφηβοι , όμως , φαίνεται να δηλώνουν πως η άποψη του πατέρα είναι πιο καθοριστική σε άλλους τομείς , όπως οι θρησκευτικές και πολιτικές πεποιθήσεις . Οι περισσότερες διαφοροποιήσεις αφορούν στην παρατήρηση μιας αυξημένης αυστηρότητας κυρίως του πατέρα προς τις κόρες στον τομέα της διασκέδασης και της επιλογής φίλων .

Βέβαια στις μέρες μας , ο θεσμός της οικογένειας με τη μορφή που τον γνωρίζαμε στο παρελθόν έχει διαφοροποιηθεί . Δυστυχώς , ο χρόνος ενασχόλησης των γονέων με τους εφήβους είναι σαφέστατα μειωμένος σε σχέση με το παρελθόν και συνεχίζει να μειώνεται διαρκώς , λόγω του φόρτου εργασίας των γονέων και του πλήθους των λοιπών ενασχολήσεων . Αλλά και οι ίδιοι οι έφηβοι με τη σειρά τους , εκτός από το εξαντλητικό σχολικό ωράριο , είναι υποχρεωμένοι να ανταποκριθούν και σε ένα πλήθος ρόλων και ασχολιών , γεγονός που ελαττώνει τον ελεύθερο χρόνο για ενδοοικογενειακές διαπροσωπικές σχέσεις .

Ασφαλώς , το επίπεδο και η ποιότητα της επικοινωνίας μεταξύ των γονέων επηρεάζουν άμεσα τη συναισθηματική και κοινωνική έκφραση των εφήβων . Η εκτίμηση και ο σεβασμός μεταξύ των γονέων έχουν σημαντικό αντίκτυπο και στον τρόπο έκφρασης της εκτίμησης και του σεβασμού των εφήβων , τόσο προς τους γονείς τους , όσο και προς τους άλλους συγγενείς και το ευρύτερο κοινωνικό περιβάλλον . Ειδικότερα , έχει παρατηρηθεί ότι η θετική συμπεριφορά του πατέρα προς τη μητέρα προσφέρει ιδιαίτερη ικανοποίηση στους εφήβους . Επομένως , αναδεικνύεται ιδιαίτερα σημαντικός ο ρόλος των γονέων στη δόμηση μιας υγιούς και δημιουργικής σχέσης με τον επαναστατημένο και σαστισμένο έφηβο των ημερών μας .

E. Μακρή –Μπότσαρη.(2008). Σύγχρονα προβλήματα εφήβων.

ΘΕΜΑΤΑ :

A1. Γιατί οι γονείς και οι έφηβοι , σύμφωνα με το κείμενο , δεν επικοινωνούν αποτελεσματικά μεταξύ τους ; (60 -80 λέξεις)

μονάδες 10

A2. Να βρείτε πώς επιτυγχάνεται η συνοχή ανάμεσα στις παραγράφους του κειμένου . Τι δηλώνουν οι διαρθρωτικές λέξεις ;

μονάδες 10

B1. Να γράψετε τα δομικά στοιχεία της τρίτης παραγράφου
(Αντίθετα , ... προς μίμηση) του κειμένου.

μονάδες 5

B2. Να δημιουργήσετε μια πρόταση χρησιμοποιώντας καθεμιά
συνώνυμη λέξη ή ισοδύναμη φράση των λέξεων με έντονη
γραφή , με βάση τη σημασία τους στο κείμενο : **συζητούν ,
συνεισφορά , καθοριστική , διαφοροποιηθεί , μειώνεται .**

μονάδες 10

B3. Να επισημάνετε τρεις λέξεις του κειμένου που χρησιμοποιούνται
μεταφορικά\ συνυποδηλωτικά.

μονάδες 5

B4. Να βρείτε τα αντώνυμα των λέξεων : **ελευθερίας , ανάπτυξη ,
ελαττώνει , άμεσα , δόμηση.**

μονάδες 5

B5. Να αναγνωριστεί το είδος της σύνταξης στην παρακάτω πρόταση (
ενεργητική – παθητική) και να μετατραπεί στην αντίθετη : « Ασφαλώς ,
το επίπεδο και η ποιότητα της επικοινωνίας μεταξύ των γονέων
επηρεάζουν άμεσα τη συναισθηματική και κοινωνική έκφραση των
εφήβων».

μονάδες 5

Γ. Συχνά οι έφηβοι διαμαρτύρονται για προβλήματα στην επικοινωνία και
τη σχέση τους με τους μεγαλύτερους . Σε κείμενο που θα δημοσιευτεί
στον ημερήσιο τύπο να αναπτύξετε τα αίτια της έλλειψης επικοινωνίας
των δύο γενεών καθώς και τις προϋποθέσεις που θεωρείτε απαραίτητες
στη στάση και των δύο γενεών , ώστε να ξεπεραστούν τα προβλήματα και
να διαμορφωθούν καλύτερες συνθήκες επικοινωνίας μεταξύ τους .
(300- 400λέξεις)

μονάδες 50

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ

Ενδεικτικές απαντήσεις :

A1. Σύντμηση\ελάττωση χρόνου για ανάπτυξη ενδοοικογενειακών διαπροσωπικών σχέσεων λόγω: **α.** φόρτου εργασίας γονέων και πλήθους άλλων υποχρεώσεων **β.** Επίσης λόγω εξαντλητικού σχολικού ωραρίου εφήβων και ανάγκης να αντεπεξέλθουν σε σωρεία ρόλων και ενασχολήσεων.

A2. Κατ' αρχάς = χρονική ακολουθία

Αντίθετα = αντίθεση \εναντίωση

Φυσικά = έμφαση

Βέβαια= αντίθεση

Ασφαλώς= επιβεβαίωση\αποδοχή

B1. Θεματική περίοδος: «Αντίθετα ...περιορισμένος»

Λεπτομέρειες: «Ασφαλώς, ...προς μίμηση»

Κατακλείδα: δεν έχει

B2.

- Οι σωστές σχέσεις μεταξύ των γονέων –παιδιών οικοδομούνται , όταν συχνά συνομιλούν για διάφορα θέματα που προκύπτουν.
- Η συμβολή του μητρικού προτύπου στη διάπλαση της προσωπικότητας του εφήβου είναι αδιαμφισβήτητη.
- Καταλυτική επιρροή ασκεί το πατρικό πρότυπο στην οικογένεια διότι υιοθετεί μια πιο αυστηρή στάση απέναντι στις επιθυμίες του εφήβου.
- Σκόπιμο είναι οι νέοι να μην υπακούουν στο συρμό , αλλά , μέσα από τις προσωπικές τους επιλογές να ξεχωρίσουν.
- Το χάσμα των γενεών **αμβλύνεται** μέσω της διεξαγωγής εποικοδομητικού διαλόγου.

B3. «ομαλής λειτουργίας , «εποικοδομητικός διάλογος» , «φορέας κοινωνικοποίησης»

B4. Σκλαβιάς , παρακμή \στασιμότητα, αυξάνει , έμμεσα , αποδιοργάνωση.

B5. Η σύνταξη είναι ενεργητική . Παθητική γίνεται :

«Ασφαλώς η συναισθηματική και κοινωνική έκφραση των εφήβων επηρεάζονται άμεσα από το επίπεδο και την ποιότητα της επικοινωνίας μεταξύ των γονέων».

Γ.

Τίτλος : « το χάσμα διευρύνεται...»

Πρόλογος

Ένα από τα προβλήματα που πολύ συχνά επισημαίνουν οι νέοι είναι αυτό της σχέσης τους με την προηγούμενη γενιά . Η αδυναμία κατανόησης αλλά και οι οξείες αντιπαραθέσεις δεν είναι σπάνια φαινόμενα στη μεταξύ τους επικοινωνία . Η συναισθηματική αποξένωση των δύο γενεών εκδηλώνεται με ένα κλίμα αμοιβαίας δυσπιστίας και αλληλοκατηγοριών . Η παλιά γενιά κατηγορεί τη νεολαία για ανευθυνότητα , αδιαφορία και ασέβεια προς τους μεγαλύτερους . Οι νέοι , από την άλλη , μιλούν για υποκρισία της παλιάς γενιάς , συντηρητισμό και αυταρχισμό.

Κύριο μέρος

Βλέπε αναλυτική ανάπτυξη του θέματος στο φυλλάδιο

Επίλογος

Συμπερασματικά , η άμβλυνση των διαφορών ανάμεσα στις δύο γενιές απαιτεί αμοιβαίες υποχωρήσεις , κυρίως από τους μεγαλύτερους , οι οποίοι διαθέτουν πείρα και ωριμότητα. Γιατί η επιπολαιότητα και ο παρορμητισμός των νέων δικαιολογούνται από το νεαρό της ηλικίας τους . Η αδιαλλαξία , όμως, των μεγαλύτερων είναι αναμφισβήτητα καταδικαστέα.